

דיני הלכות יחוד - שיעור 490**I. כללי הענין**

(א) **יחוד דאורייתא או דרבנן -** עיין בקידושין (פ:) רמז ליחוד מן התורה מנין שנאמר כי יסיתך אחיך בן אמך (זכריס י"ג - ז) לומר לך בן מתייחד עם אמו ואסור להתייחד עם כל עריות שבתורה ולרוב הפוסקים הוא איסור תורה ממש (רש"י שנת י"ג. תוס' ד"ה מה) והיינו באיש אחד עם אשה אחת ובאיש אחד עם ב' נשים או להיפך אסור רק מדרבנן (קובץ הלכות יחוד זף 3) אמנם הרמב"ם (ה"ט כ"ג - 3) סבר דייחוד דעריות מפי קבלה שנראה שהוא דרבנן וכ"כ הגר"א (ה"ט כ"ג - ז) ועיין בבית שמואל (כ"ג - ה)

(ב) **פנויה שאינה נדה** איסורו מדרבנן דגזרו דוד ובית דינו כשאירע מעשה בתמר (ה"ט כ"ג - 3) וזה מבת ג' שנים

(ג) **שמאי והלל גזרו על יחוד עם נכרית** (ה"ט כ"ג - 3)

(ד) **אסור לאשה להתייחד בבחור מבן ט' שנה ולמעלה**

(ה) **באחותו רק דרך ארעי מותר** אבל דרך קביעות אסור (חלקת מחוקק ה)

(ו) **ויש עוד כמה כללים** ואבאר בס"ד בשיעור הבאה

II. פסקי רב משה בענין יחוד (ה"ט ע"ד - ס"ד - ס"ה)

(א) **אשה שצריכה ללכת לבדיקה אצל רופא בחדר סגור מותר משום** (כ) דהרופא טרוד במלאכתו (כ) מפני אלו שמחכים (ג) משרתת באפיס (ג) שנופל שם רע עליו ואם חסר היתרים אלו מוכרחת לקחת עמה אחד מבניה או בעלה (ס"ה - ה)

(ב) **נסיעה עם אשה בקאר** לכתחלה ודאי אין להתיר דהא אפשר להסב מן דרך הגדולה לדרך קטנה אף ביום אך בשעת הדחק שיאמרו עליו שהוא אכזרי יש להתיר דאין חוששין מדינא לשמא יטה מן הדרך בכשרין (אות ג') ועיין בבית שמואל (ט)

(ג) **פתח לרה"ר כשהדלת נעולה -** ליכא איסור יחוד כשהוא בזמן שבאין סתם אינשי לבית אף כשלא הודיעו קודם דמרתתי שמא ינקוף מי שהוא על הדלת אבל בזמן שאין דרך אינשי לבא או במקום שלא שכיחי אינשי לבא איכא איסור יחוד ופתח פתוחה בלילה בזמן שלא יבואו אנשים לא מהני לסלק איסור יחוד (אות ד) ויש חולקין

(ד) **יחוד בזקן וחלש** שנתבטלו כל כחותיו ולא שייך לבא לידי קישוי היה שייך להתיר אם היה זה ברור ע"פ הרופאים אבל זקן או חלש שאינו עומד במצב זו יש להתיר רק ליחוד אם פנויה טהורה שאיסורה רק מדרבנן (אות י)

(ה) **יחוד עם אחותו כשדר עמה בבית -** האיסור עם אחותו הוא רק לדור תמיד ביחוד אבל לפרקים להיות ביחוד מותר אף כשדרין יחד ורגילין טובא ולא שייך ליתן ע"ז דבר קבוע לכל אלא כפי הכרת כל אחד את בניו ובנותיו (אות י"ה) ואחות אמו דינה כאחותו דארעי מותר ובקבוע אסור (אג"מ ס"ד - ה) ויש חולקין

- (ו) בן אחד ובת אחת וההורים הלכו לבקר בארץ ישראל צריך שישגיח שילינו שם עוד קרובים (ס"ז - ג) וקביעות נקרא מה שיהא זמן רב יותר מהרגילות לסתם אורח ובאופן זה אסור להיות שם אף ליל אחת
- (ז) יחוד עם יתום או יתומה או בת אשתו אין איסור משום דיירא מאשתו שבחזרתה תחקור ותדרוש לבתה ולהיתומה ויגלו לה מה נעשה שלכן מאלו שהמצאין בבית תדיר עמו אין לאסור וכן להיפוך אם היא נשארה עם היתום אבל אם אשתו מתה צריכין לזיזהר שלא להתייחד עם אלו ואין סומכין על סברא דלא ירצה לקלקלה מצד שרוצה בטובתה (אג"מ ס"ז - 3)
- (ח) יחוד בפחות משיעור טומאה - אין איסור והשיעור הוא לצלות ביצה ולגומעה (סוטה ז) אך צריך נוסף כשיעור לשכב ולפשוט מהבגדים וגם להלביש כמתחלה וצריך עוד זמן כדי לרצותה שהוא ודאי יותר מכל נסיעה ארוכה דאיכא במעלית (עלעוויטאר) דמשך כ"ה קומות וזה באיש עם אשה ועם שתי נשים ודאי אין לאסור שיחושו שלא יוכל לבעל לשתייהן בזמן קצר ומירתתי מהשניה שלא יספיק לבעול אותה (אית ט"ז וכ"ז) ויש מחלוקת בין האמרי אש והמהרי"ל דיסקין אם יש איסור יחוד בתצי שיעור
- (ט) ההיתר של בעלה בעיר - בעיירות גדולות כינא יארק שהולכין לעבודה על זמן שעות הרבה שאינו יכול לחזור לביתו איכא איסור יחוד אמנם אם הוא ברשות עצמו אף שאינו רגיל לבא הביתה אין לאסור מאחר דיכול לבא וההיתר דוקא אם הוא יודע המקום שהיא שם (אית כ"ה)
- (י) לבו גס בה ויש פתח פתוח לרה"ר - דעת תוס' (שבת י"ג:) וטור ושו"ע וט"ז (ח) להתירא והאוסרים הם הרבינו ירוחם וחלקת מחוקק (י"ג) ובית שמואל (י"ג) ונודע ביהודה (3 - י"ח) וכ"כ האג"מ (אית ט) כהאוסרים
- (יא) מותר ללמד תינוקות כשאשתו אינה בעיר שכן כתב הגרעק"א והפתחי תשובות ודלא כהחלקת מחוקק (כ"ה) דהא לא אפשר לבטל התינוקות מלמודם (אית י"ג)
- (יב) אשה שבעלה בעיר מותרת ללמד תינוקות כ"כ החלקת מחוקק (כ"ה) והבית שמואל (כ"ז) וכ"כ האג"מ (אית י"ח) ודלא כהט"ז (י"ד רמ"ה - ז) והרמב"ם (3 - ז) דנעשה לבו גס בה ולא מהני בעלה בעיר
- (יג) להיות שומרת טף על נער בן ט' יש בו איסור יחוד אמנם אם יש שם עוד נער ביום אין איסור ובלילה צריך ב' שומרים כמו שכתב הרמ"א (כ"ז - ה) ומותר אפילו אם כולם ישינים משום דמירתתי לזנות שמא יתעורר אחד ואם אין שם שומרים יש לסמוך על אחד משכניו לנכנס וליוצא שמועיל להסיר איסור יחוד (דבר הלכה צתוספות חדשות ג - ג)
- (יד) לכן אולי יש להתיר איש וחמותו לישן בלילה דרך ארעי אם יש שם קטנים בבית שיכולים לגלות ואפילו הם ישינים משום דמירתתי לזנות שמא יתעורר אחד מהם
- (טו) אשה שצריכה ליסע בלילה בטאקסי להמקוה ואין מי שיהיה עמה אין לאסור כיון שהוא עסוק במלאכתו וגם יש לו חזקת לא מרע לאומנתו (אג"מ י"ד 3 - פ"3) ועיין בשערים מצויינים בהלכה (ק"ז - ז) שמשמע שהוא סבר דבלילה יש להחמיר (והיום יאהרצייט שלו) וכן משמע במעשה בכתו של הנציבות